

Rapport från SAR möte på Visingsö den 13 nov -19

Nästan samtliga aktörer runt Vättern va representerade för att byta erfarenheter om den gångna sommaren.

Sjöfartsverket berättade om den nationella uppstarten SAR 1985

SSRS centralt Göteborg berättade om nya hybridbåtar som är under utprovning (vattenjet)
Samt om en typ av vattenskoter/buster som provkörs.

Stängningen av stationen i Karlsborg va så klart på dagordningen, man tittar på ett alternativ i Askersund.

Vidare så kommer båten på Visingsö att få ny motor under vintern

SOS alarm berättade om den nya app som har lanserats under året (112 larm) det framkom att den fungerar

Med blandat resultat (kan komma för många på en uttryckning och vilka)

Det finns i dagsläget ca 1miljon anslutna (1.000.000)

Kustbevakningen bistår med flyg vid behov i Vättern. Man har ett miljöuppdrag i sjön.

Berättade vidare om den nya dieseln som delar sig snabbare i vatten och kan bli ett framtida problem

FMV i Karlsborg sa sig vara villiga att bistå vid eventuella larm (VHF samt AIS)

Vid överresan med Ebba Brahe (färjan) så fick vi en guidad tur i maskinrum och på bryggan.

Vänligen Lasse Tiderman

Skickar över protokoll när det kommer
(Finns nu med som bilaga)

Regionalt samrådsmöte sjöräddning Vättern

Dokument	Datum	Sekreterare	Plats
Protokoll	2019-11-13	Erik Molander	Visingsö

Datum: 2019-11-13

Plats: Visingsö

Övriga dokument gällandes SAR-Vättern: [klicka här](#)

Närvarande

Sjöfartsverket	Jonny Larsson, Johan Mårtensson
Sjö- & flygräddningscentralen JRCC	Jonas Malmstedt
Kustbevakningen	Lars-Erik Langman
Ambulanssjukvården Örebro län	Lars Westling
SOS Alarm Norrköping	Erik Molander
SOS Alarm Jönköping	Sarah Aspenberg
SOS Alarm Örebro	Magnus Bergdahl, Hans Lindblom
Räddningstjänsten Jönköping-Visingsö	Daniel Tell, Johan Eriksson, Mikael Krantz
Räddningstjänsten Motala-Vadstena	Stefan Samuelsson, Håkan Sandberg
Räddningstjänsten Östra Götaland	Daniel Agerhult
Räddningstjänsten Östra Skaraborg	Jörgen Simonsson
Nerikes Brandkår	Magnus Djursvik, Jessica Kärrlander
Sjöpolisen region Väst	Marie Felten
Polisen region Öst	Jani Hakala
FMV, sjöbevakningen Karlsborg	Anders Borg, Ronny Ekberg
Östergötlands båtförbund	Lasse Tiderman, Sören Persson
Länsstyrelsens fisketillsyningsman	Michael Bergström
Trafikverket Visingsöleden	Anna Junvik
SSRS huvudkontor Göteborg	Lars Samuelsson
SSRS Vadstena-Motala	Johan Weber, Henrik Elsehamn
SSRS Visingsö	Ingemar Zander, Erik Zander, Magnus Tolf, Bertil Gustafsson

Frånvarande

Ambulanssjukvården Östergötland
 Ambulanssjukvården Västra Götaland (SKAS)
 Ambulanssjukvården Jönköpings län
 Askersunds Skärgårdstrafik
 Motala Kanaltrafik
 Räddningstjänsten Habo
 Räddningstjänsten Ödeshög
 Försvarsmakten helikopterflottiljen Malmen
 Försvarsmakten F7 Karlsborgs flygplatsbåt
 Försvarsmakten P4 Karlsborg Kråk bevakningsbåt
 Polisen Jönköpings län
 Polisen Örebro län
 SAAB Underwater Systems bevakningsbåtar & radartorn Motala

Regionalt samrådsmöte sjöräddning Vättern

Dokument	Datum	Sekreterare	Plats
Protokoll	2019-11-13	Erik Molander	Visingsö

Inledning

Värd för mötet var Trafikverkets färjerederi Visingsöleden som representerades av Anna Junvik. Det blev först rundvandring på bilfärjan Ebba Brahe, ända nere från maskinrum till styrhytt. Kaffe och fralla bjöds på överfarten från Gränna till Visingsö. På Visingsö berättade Anna om deras verksamhet på Visingsöleden. Se presentationen i bilaga 1.

1. Mötet öppnas

Sjöfartsverkets SAR-samordnare Jonny Larsson öppnade mötet.

2. Val av sekreterare och justerare

Erik Molander och Henrik Elsehamn.

3. Godkännande av dagordning

Dagordning fastställdes.

4. Godkännande av föregående protokoll

Inga invändningar fanns.

5. Rapport från respektive organisation

Sjöfartsverket

- Johan Mårtensson räddningstjänsthandläggare på Sjöfartsverkets Sjö- och flygräddningsavdelning SAR Systemledning var på plats under mötet och redovisade historisk uppkomst till dessa RSS-möten (regionala samrådsmöten) som startades i början av 70-talet. I Sverige finns idag 14 SAR-områden. Johan berättade även om samverkan i stort runt om i Sverige.

- Räddningshelikoptern i Visby råkade ut för en mindre incident i början av november. Det är dock mer komplext än att laga en bil, och helikoptern förväntas vara bort 10-12 månader enligt första prognosen. Mer om incidenten går att läsa [här](#).

- Aktuell beredskapslista för räddningshelikoptrarna finns [här](#).

Sjö- & flygräddningscentralen JRCC (Sweden Rescue)

- Se bilaga 2 där aktuell information från JRCC finns samt statistik.

- Sju elever under utbildning i olika stadier för att bli räddningsledare.

Sjöräddningssällskapet (SSRS) HK Göteborg

- Lars Samuelsson som är Maritim ledare berättade att stationen i Karlsborg sedan nyligen är nedlagd och orsak i stort till detta. En riskanalys är gjord hur detta påverkar operativt och både Sjöfartsverket som är huvudman för sjöräddning och Kustbevakningen som är huvudman för miljöräddning till sjöss har inte haft några invändningar på beslutet då man i stället stärker upp stationen Vadstena-Motala och Visingsö med bl.a nyrenoverade miljöräddningssläp.

- SSRS har dragbilar till sina svävare för att snabbt kunna traila dem och bistå kommunal räddningstjänst, polis eller ambulanssjukvård på sjöar. Dragbil och svävare sänder ut sin position via RAKEL till SOS Alarm och användare som har motsvarande kartsystem/funktion.

- SSRS har några nya båt- och svävarmodeller för året, se bilaga 3.

Sjöräddningssällskapet (SSRS) Vadstena-Motala

- Länsförsäkringar Östgöta har donerat en helt ny svävare och trailer till stationen som kommer namnges på torget i Motala den 10 december. Svävaren kommer vara utrustad med fast monterad FLIR-kamera. Svävaren är byggd i Sverige av [Ivanoff Hovercraft AB](#).

- RIB Rescue 930 har lämnat stationen och tjänstgör nu på SSRS station i Hjälmaran. Detta gjordes i samband med beslut som togs i somras att placera om 8-metersbåten Rescue Ivan Holmberg till stationen permanent (tillsvidare).

Regionalt samrådsmöte sjöräddning Vättern

Dokument	Datum	Sekreterare	Plats
Protokoll	2019-11-13	Erik Molander	Visingsö

- Stationen firar 20 år under 2019 och har bl.a haft "öppen båt" m.m.
- Kommande projekt är ett stationshus i Mörtviken (Motala kommun) för att få utrustning, båtar m.m. samlade. Arrendeavtal avtal med kommunen, bygglov och strandskydd är beviljat, nu återstår "bara" att samla in alla pengar....
- Bemanningen på stationen är bra med fyra elever på ingång samt flera som gått olika utbildningar under året.
- Under kommande säsong får man ett nyrenoverat miljöräddningssläp till stationen, se bilaga 3.
- Har ett pågående projekt ihop med LLK (Linköpings långfärdsskridskoklubb) och SSRS Arkösund där de ihop samlar in uppgifter om lämpliga sjösättningsplatser för svävare i Östergötland samt angränsade län. De har idag fått ihop över 100 platser. Om någon vill ta del av dessa så kan man kontakta SSRS Vadstena-Motala.

Sjöräddningssällskapet (SSRS) Visingsö

- Den täckta 12-metersbåten Rescue Amalia Wallenberg kommer tas upp snart och komma tillbaka i vår, detta pga motorbyte som ske i Nogersund där SSRS har sitt centralförråd. Under tiden kommer man få låna en annan 12-metersbåt så det kommer inte påverka operativ förmåga. Foton på båtarna finns i bilaga 3.
- Ev. placering av svävaren på brandstationen i Jönköping om det är mycket is på insjöar för en snabbare insats.
- Bemanning, fem nya befälhavare har tillkommit under året, men några fler räddningsmän skadar inte.
- Under kommande säsong kommer stationen få ett nyrenoverat miljöräddningssläp som tidigare varit på stationen i Möja.

SOS Alarm, Norrköping, Jönköping, Göteborg och Örebro

- AML (advanced mobile location) har PTS (post och telestyrelsen) givit tillstånd till äntligen. Det innebär i praktiken att SOS Alarm får upp positionen där en mobiltelefon ringer ifrån med en felmargin till cirka max 30 meters radie. Detta har inte fungerat på alla telefoner ännu men är ett bra hjälpmedel för operatörerna och kommer bli bättre framöver.
- SOS Alarm lanserade nyligen [112-appen](#) som blivit Sveriges mest nedladdade app, ifrån den kan man ringa 112 och då får SOS Alarm upp positionen i sin karta vart telefonen är som det rings ifrån, den ger även möjlighet att snabbt se koordinater i och kunna delge SOS Alarm, det finns även andra funktioner i appen.
- [SMS-livräddning](#) startades 1 november i Östergötland på uppdrag av Region Östergötland.
- Strix Television har spelat in säsong 2 av SOS Sverige och i denna säsong spelades det in bl.a på SOS Alarm i Norrköping och Jönköping. Avsnitten sänds på måndagar i Kanal 5 och finns på denna [länk](#).

Kustbevakningen (KBV)

- Har miljöräddningsledaransvar på statligt vatten i Sverige, bl.a sjön Vättern.
- Har under året haft möten med Länsstyrelsen, Vätternvårdsförbundet, räddningstjänster runt Vättern m.m. för att inventera kapaciteten i Vättern.
- Kustbevakningen har 1 äldre båt i Vättern som ligger i Motala och bemannas initialt av den kommunala räddningstjänsten i Motala.
- Kommunal räddningstjänst från Jönköping, Motala-Vadstena och SSRS har avtal med Kustbevakningen.
- Kustbevakningen har tre flygplan på Skavsta som är lämpade för att hitta utsläpp, söka försvunna båtar och personer m.m. De bidrar gärna i räddningsinsatser och larmas enklast genom Sjö- & flygräddningscentralen JRCC eller Kustbevakningens egna ledningscentral. Läs mer om flygplanen [här](#).
- Just nu finns ett av flygplanen på plats i medelhavet och hjälper till i Frontex insats.

Länsstyrelsens fisketillsyningsbåt

- Fisketillsyningsbåten befinner sig ofta till sjöss, över 60 dagar per år 8h per dag och är då en resurs som snabbt kan hjälpa till vid sjöräddningslarm. VHF-kanal 16 passas och det finns även RAKEL i båten.

Regionalt samrådsmöte sjöräddning Vättern

Dokument	Datum	Sekreterare	Plats
Protokoll	2019-11-13	Erik Molander	Visingsö

Räddningstjänsten Östra Götaland

- Fem kommuner ingår i RTÖG, utöver dessa så köper Räddningstjänsten Motala-Vadstena och sedan nyligen Västra Sörmlands Räddningstjänst bakre ledning från RTÖG's RC (räddningscentral) i Linköping. Övriga kommuner i Östergötlands län kommer under nästa år också köpa bakre ledning från RC.
- Hanterar ca. 6.500 ärende per år och man tror på ca. 9.000 när övriga anslutit sig till bakre ledning. Vid toppar på larm (flera pågående händelser) behövs en redundans som lämpligast blir SOS Alarm i Norrköping som man redan jobbar tätt med.
- Har räddningsdykare i Norrköping 242-1067 och i Linköping 242-2267 som kan vara behjälpliga till andra kommuner och andra län.

Räddningstjänsten Jönköping

- Berättade om ett larm där en lastbil välvt på E4:an och stora mängder diesel läckte ut och rann mot Vättern och kunde blivit statlig miljöräddning till sjöss, dock han man stoppa det i sista stund.
- Varit ett mörkt år för Räddningstjänsten Jönköping som haft 6 avlidna personer i vatten. Pga. detta utreder man nu organisationen kring behov av vattendykare eller ha en mer trimmad organisation på fridykning och ytlivräddning.
- Har gjort en del tester med undervattensdrönare samt sonar och kommer skaffa något framöver är tanken, man undersöker vidare för att hitta en lämpad produkt.

Nerikes Brandkår

- Brandbåt 5090 i Askersund har man begränsad förmåga på både gällandes självaste båten som saknar radar, men även deltidsbrandmännen då det är svårt att hinna med utbildningar för dem. Vid larm på Vättern larmas även Brandbåt 1090 från Örebro som stärker upp där man har god förmåga både på båt och båtförarna.
- Brandbåt 1090 i Askersund har under året bytt motorer och är nu redo igen för larm.
- Har en önskan om att få till en SSRS-station i Askersund.
- Haft två SAR-larm i norra Vättern som man varit involverade i år.

Trafikverket, Visingsöleden

- Fortsatt problematiskt att man inte blir grupp kombinerad vid sjöambulans- och räddningsärenden på RAKEL-talgrupp där övriga aktörer (räddningstjänst, ambulans, SOS och SSRS) jobbar på. Övriga aktörer är positiva till detta men är Trafikverket själva som inte varit positiva till detta i högre led. Susan Børsbo på Region Jönköpings län skulle undersöka detta vidare enl. föregående protokoll men hon var inte närvarande denna gång.
- De är ca 40-45 anställda på Visingsöleden, de som är i tjänst har beredskap dygnet runt för att bistå vid sjöambulans och räddningsärenden på Visingsö.

Polisen Östergötland

- Har i somras fått låna Region Bergslagens busterbåt under några dagar för att använda på Vättern vilket funkade bra.

Sjöpolisen Göteborg

- Varit uppe två helger under året i Vättern då det varit kräftfiske. Polisbåten har kontrollerat att fiskeregler efterföljts samt lanternföring och utandningsprov för sjöfylleri har gjorts. Utöver detta var man ytterligare en gång i Vättern i början av året och letade efter en person som förmodas dränkt sig i södra Vättern.
- Har bra samarbete med de lokala polisområdena kring Vättern och Länsstyrelsens fisketillsyningsbåt.
- Sjöpolisen har varit i Samos på uppdrag åt Frontex vilket varit väldigt lärorikt. De ska dit igen framöver är tanken.
- Sjöpolisen i Stockholm och Göteborg har fått varsin täckt större polisbåt som det varit lite barnsjukdomar på, men i det stora är man väldigt nöjd med båten. Några bilder på nya båttypen finns [här](#).
- Är gärna med på SAR-övningar i Vättern då det är lärorikt att jobba på andra geografiska

Regionalt samrådsmöte sjöräddning Vättern

Dokument	Datum	Sekreterare	Plats
Protokoll	2019-11-13	Erik Molander	Visingsö

områden för dem och träffa "de lokala talangerna".

Ambulanssjukvården Region Örebro län

- Två ambulanser deltog på ett larm i norra Vättern vid Hjortholmen där två personer omkom i en gasolycka på en båt. Samverkan mellan inblandade aktörer fungerade väldigt bra.

Östergötlands båtförbund

- 50 båtklubbar är anslutna till dem i Östergötland och runt Vättern.
- Utbildningar för deras medlemmar sker en gång per år i Arkösund kring sjösäkerhet vilket är uppskattat.

FMV, sjöbevakningen Karlsborg

- Kontorstid har man tillgång till ett bra radartorn och sikt ända mot Röknen öarna i norr och Visingsö i södern. Man passar VHF-radio kanal 16 och scannar b.la kanal 14 och 72. AIS-mål får de upp i sina skärmar i kontrolltornet så de ser båtar utrustade med AIS-transponder.
- Saknar RAKEL än.
- Deltog på SAR-övningen i höstas i Granvik vilket var uppskattat.
- Deras båtar tas inte upp under vintern utan finns tillgängliga som sjöräddningsresurser.
- Har AIS-transponder på sina två båtar.
- Fyra utbildade båtförare som har läst både fartygs- och maskinbefäl klass 8 samt [ROC](#).
- De har sjöbevakningsbåtarna Beda samt en nybegagnad täckt snabbare båt som heter 97 skjutfältsbåt som är en 72-års modell men modifierad. Fartresurs på över 30 knop.

97 skjutfältsbåt

Regionalt samrådsmöte sjöräddning Vättern

Dokument	Datum	Sekreterare	Plats
Protokoll	2019-11-13	Erik Molander	Visingsö

Räddningstjänsten Motala-Vadstena

- Åtta vattenrelaterade larm i år.
- Berättade lite om ett larm vid Västra väggar (Omberg) där de använt sin räddningsvattenskoter 4190 och vädret snabbt förändrades med dålig sikt och kraftig blåst med rejäl sjögång som påföljd där den resursen fick begränsningar. Står lite med om det larmet [här](#).
- Har sänt ut en remiss till ett antal aktörer ang. sjösättningsplatsförändring och förbättring i Varamon.
- KBV 424 upptagen på land för vintern.
- Fortsätter undersöka möjligheten till en bärbar AIS för att kunna ta med sig på den av de tre båtarna de kan tänkas bemanna.
- Ser över sin båtflotta i en intern utredning som ska vara klar senast om 1 år. Man har b.la provat den modifierade Busterbåten från svenska företaget [Nordic Rescue](#) med egenskap som vattenskoter (lättkörd) enligt bilder [här](#).

Räddningstjänsten Östra Skaraborg

- Deltog på Sjöfartsverkets SAR-övning norr om Karlsborg vid Granvik i höst med Brandbåt 7099 och styrkan från deltidsbrandkåren Karlsborg vilket var nyttigt.
- Larmas sällan på Vättern men kan såklart bli skillnad nu när SSRS Karlsborg inte är kvar. Man har avtal med Sjöfartsverket.

Övningsverksamhet

- Två övningar har hållits under året, den i våras var i norra Vättern ([läs mer här](#)) och den i höstas var i mellersta Vättern ([läs mer här](#)).
- Vårens övning blir i södra Vättern. SAR-samordnare Jonny Larsson kallar berörda till planeringsmöte senare.

Intressanta SAR-fall

- JRCC redovisade för ett larm den 31 augusti vid Bodaholmen där en inringare på fastland såg en man på en ö som påkallade hjälp och en kapsejsad båt i vattnet. SSRS Vadstena-Motala och SSRS Karlsborg larmades. Samma inringare ringer tillbaks och säger att de nödställda fått hjälp av en båt vilket gör att JRCC avbryter larmet, då har RIB Rescue 930 från SSRS Vadstena-Motala endast 5-10 minuter kvar till platsen som första räddningsbåt. Några timmar senare ringer en segelbåt till SSRS Vadstena-Motala och meddelar att två män står och viftar på hjälp vid Bodaholmen men segelbåten kan inte gå in där då det är för grunt. SSRS Vadstena-Motala åker till platsen och det visar sig vara samma personer larm 1 handlade om, de har fortfarande inte fått någon hjälp. De hade kapsejsat ca 06:00 på morgonen och ca 18:00 får de hjälp först. Det är två äldre herrar som är drabbade och mädde under omständigheterna ändå ok trots de legat i vattnet. Varför och hur det kunde bli på detta viset diskuterades. Både SOS Alarm och JRCC kan bekräfta att inringaren sagt att de nödställda får hjälp, sen borde sänt fram en räddningsenhet med facit i hand.
- Den 23 juni går larmet till SOS Alarm Örebro och Sjöräddningscentralen JRCC om två medvetlösa personer på en båt vid Lilla Hjortholmen i norra Vättern, det luktar gas från den täckta båten. Ärendet redovisades på mötet (under viss stress så allt han inte tas upp). Varför ärendet gicks igenom var för att det fungerat så bra kring samverkan mellan alla aktörer, Polisen Region Bergslagen, ambulanssjukvården Region Örebro län, Sjöräddningssällskapet Vadstena-Motala, SOS Alarm Örebro, Nerikes Brandkår och Sjöfartsverkets Sjöräddningscentral JRCC. Det finns smådetaljer att skruva på för att få det ännu bättre, men i stora drag så var det en väldigt lyckad insats utifrån samverkansperspektiv. Tyvärr gick inte livet på de två yngre vuxna ombord att rädda. Trolig orsak till dödsfall enligt denna [länk](#).

Övriga frågor

Fanns ingen tid för dessa.

Nästa möte

SAR-samordnare Jonny Larsson återkommer om plats och datum inför vårens möte.

Regionalt samrådsmöte sjöräddning Vättern

Dokument	Datum	Sekreterare	Plats
Protokoll	2019-11-13	Erik Molander	Visingsö

Avslutning

Sjöfartsverkets SAR-samordnare för Vättern avslutade mötet.

Vid tangentbordet:
ERIK MOLANDER

Justerare:
HENRIK ELSEHAMN

Samåkning med civil polisbuss och räddningstjänstens fordon mellan Gränna och Visingsö.